

Geloven in hoop Jaarthema 2010-2011

Van de toekomst als zodanig kunnen we niet zeker zijn. [...] Alleen de hoop die gevestigd wordt op God en op wat Hij zegt is een hoop die grond heeft.
(J.P. Versteeg)

De Bijbel is een hoopvol boek. Omdat het in de verhalen zowel over mensen als over God gaat. De vele menselijke verhalen leren ons geloven in hoop - omdat zij ontdekken dat God zich met hun leven bemoeit, een relatie wil aangaan.

Het is maar goed dat die verhalen zo menselijk zijn. Herkenbaar voor het leven van alledag. En daarmee bieden de verhalen een tegenstem voor wat wij dagelijks tegenkomen. In ons dagelijks gebruik heeft het woord 'hoop' een sterke bijbetekenis gekregen van onzekerheid. We gebruiken het woord vaak in een zin zoals "Ik hoop dat dit of dat zal lukken..." Onze hoop hangt in dat soort uitspraken meestal samen met het eindresultaat van onze inzet of met de omstandigheden waarin we in de toekomst verkeren. En daarin zit nu net de onzekerheid.

We kunnen bijvoorbeeld hopen op een zekere rijkdom. Maar we beseffen heel goed dat rijkdom zomaar kan vervliegen. Of we hopen op een zekere invloed, macht. Maar er zijn altijd kapers op de kust, en je bent zomaar je positie kwijt.

Nog sterker klinkt onze onzekerheid in onze wens dat we hopen op een goede gezondheid. Maar we weten ook heel goed hoe kwetsbaar onze gezondheid is.

In de Bijbel heeft de hoop een andere klank dan onzekerheid. De Bijbelse verhalen spreken over hoop met een krachtige toon omdat zij zich niet zozeer richt op onze inzet of onze omstandigheden, maar omdat zij uitgaat van God en zijn grote daden.

Het volk Israël leerde dat de grote daden van God hoop geven. Daarom zijn de grote feesten - Pèsach, Loofhutten, Chanoeka, Rosh Hasjanna – allemaal feesten waarin de grote daden van God worden levend gehouden. De Bijbel noemt dat 'gedenken'.

Gedenken is meer dan alleen maar 'denken-aan'. Bij het gedenken stelt de feestganger zichzelf de vraag wat de grote daden van God voor haar of hem nú betekenen, en hoe deze daden van God zijn of haar plannen en daden beïnvloeden, vandaag en in de toekomst.

De Joodse liturgie bij het vieren van Pèsach, waarbij de uittocht uit Egypte wordt gevierd, naar de betekenis ervan voor vandaag. "Op welke manier zijn wij nu slaaf, en hebben wij bevrijding nodig?" Door zó om te gaan met de gebeurtenissen uit het verleden maakt de feestganger het herinneren actueel, en treedt hij de toekomst met verantwoordelijkheid en verwachting tegemoet. En dat kan omdat zijn hoop niet vastzit op mensen en hun prestaties, maar in God en zijn beloften is verankerd.

De hoopvolle richtingwijzers die de Bijbel geeft, de Tien Woorden (Exodus 20 en Deuteronomium 5), beginnen met Gods daden: "Ik – de Aanwezige – ben jouw bevrijder..."

Die eerste woorden werpen een hoopvol licht over de andere woorden die daarna volgen. Elk van de tien woorden is gericht op bevrijding van de medemens - omdat de hoorders zelf al bevrijd zijn. Aan onze hoopvolle daden gaat Gods hoopvolle daad van bevrijding vooraf. Daarmee gaat hij een verbond aan met mensen - en dat geeft vertrouwen. Van daaruit handelen we vol vertrouwen naar de ander toe.

De verbondsrelatie komt in de evangeliën in het bijzonder aan het licht door het leven en het werk van Jezus die voortdurend met mensen onderweg is, en met hen omgaat in het licht van Gods verbond. Niet voor niets heten de christenen allereerst 'de mensen van de weg'.

Die mensen van de weg gaan niet een zelfgekozen weg. Zij gaan een weg waarvoor richtingwijzers in de Bijbel worden gegeven, bijvoorbeeld in de al eerder genoemde tien woorden en ook in de Bergrede in Matteüs.

De mensen van de weg geloven erin, omdat ze in Jezus zien dat zijn levensweg inderdaad bevrijdend werkt en hoop biedt.

Hoop is zo niet allereerst verbonden met zichtbare en tastbare dingen als geld en goed, maar gaat zij uit van de daden en de beloften van God.

Het wonderlijke verhaal van Jezus Christus laat zien dat die daden en beloften van God iemand kunnen inspireren om te leven zoals God dat van ons vraagt. En zo gaat het met Jezus Christus zelfs door de dood en de opstanding heen. Dat biedt hoop voor de toekomst!

Zo komt bijvoorbeeld de brief aan de Hebreërs ertoe om de hoop het anker van het geloof te noemen (Hebr. 6: 19).

Onze hoop berust op de betrouwbaarheid van de Eeuwige. Het Hebreeuws laat dat zien door de Eeuwige te verbinden met *dabar* – dat zowel *woord* als *daad* betekent. De Eeuwige is betrouwbaar, er is geen breuk tussen zijn woorden en zijn daden. Johannes zegt hierover in een brief dat in de Eeuwige geen duisternis is (I Joh. 1: 5)

Wij Geloven in hoop.

Het thema zal worden uitgewerkt in de startzondag en de diensten die er direct op volgen. Verder zullen de nieuwjaarsdienst en de uitzwaaidienst door het thema worden gekleurd. Een themalied zingt: *Wij gaan op weg met een lied van verlangen. / Ga met ons mee over wegen van hoop.*

De taakgroep Vorming en Toerusting zal het thema in een aantal avonden aan de orde stellen. In allerlei samenkomsten, vergaderingen, pastoraat en diaconaat kan het thema worden gebruikt om na te denken over onze ankergrond.

Zo kleurt het jaarthema

* onze vieringen, onze gesprekken, onze daden van gerechtigheid, ons pastoraat.

* ons samen leren, jong en oud.

* ons stil zijn, onze overgave aan God.

Geloven in hoop - we zien uit naar een inspirerend seizoen.

Ds. Nico de Lange.